

UNIVERSUL

Literar

Director: STELIAN POPESCU.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

REVISTA
SAPTĂMĂNALĂPREȚUL 50 BANI
Abonament 26 Lei pe an

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SUMAR:

Sophocle	} <i>Antigona (traducere de Ana Codreanu)</i>
Alex. Obedenaru	
Ion Barbu	<i>Sonet</i>
Leontin Iliescu	<i>Glossa</i>
Radu Cosmin	<i>Nemuritoare</i>
Smara	<i>Marșul Funebru</i>
Virgil Broscăreanu	<i>Patria</i>
Petre Ghiță	<i>Gânduri</i>
Cezar Pruteanu	<i>Uitarea</i>
Petre Gădei	<i>Rejane</i>
Liviu Opreș	<i>Sonet</i>

Costul publicațiilor la
„Universul Literar”

este următorul:

**Insertii și reclame 1 leu
linia.**

**Anunțuri financiare, 75
bani linia.**

**Anunțuri de la institu-
țiile mari, care nu cad în
categoria celor finan-
ciare 50 bani linia.**

**Anunțuri pentru Lote-
ria Statului Român, 25
bani linia, Mica publici-
tate 5 bani cuvântul.**

**Celelalte categorii după
înțelegere.**

CEREȚI

Marți 7 Septembrie 1920

No. 31

DIN

ZIARUL

Științelor Populare

și al Călătoriilor

care cuprinde

**Fotografii alese și
articole instructive**

SIFILITICII

pot urma tratamentul cu medici
specialiști la cabinetul boalelor
de piele, sifilis și venerice

SALVATOR (fondat 1906)

Tratamentul Blenoragiei cronice
prin Metode electroterapeutice
Controlul diagnosticului clinic prin:

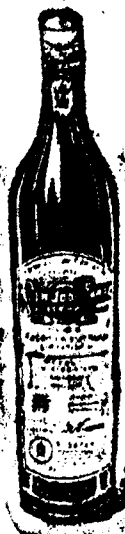
ANALISA SANGELUI

injecții intravenoase cu Neosalvarsan
PASAGIUL ROMAN No. 9 (lângă
Teatrul National) Cons. 11-1 și 5-8
TELEFON 3381 483

Vintilă F. Pantazopol

Advocat

R. M. S. Str. B. 17.

Vinul Iodo-Tanic, „ITEANU”

Conține iodul sub forma unei combinațiuni or-
ganice, integral asimilabile cu

Vinul Iodo-Tanic Iteanu

se face cura cu iod cea mai rațională, ori-când,
iarna ca și vara, fără teamă de iodisme sau alte
efecte secundare supărătoare

Vinul Iodo-Tanic Iteanu

este indicat cu efect pozitiv în boalele de ochi
și urechi, scrofuloza, limfatice, reumatisme, sifilis,
sclerosă și în genere în boalele învechite sau a
căror vindecare întârzie prea mult.

— De vânzare la toate FARMACIILE și DROGERIILE din țară —

Nu toți Reumaticii și Artriciții pot merge la
băi.

Acelora care sunt nevoiți să rămână acasă,
li se recomandă o cură cu

UROSOLVAN

care este preparatul ce întrunește la maximum
puterea disolvantă a acidului uric sub toate
forme.

UROSOLVAN

face să dispară nodurile provocate de gută,
durerile reumatice și în genere toate boalele în
legătura cu diatesa mică.

UROSOLVAN

este un puternic desinfectant al căilor urinare.

De vânzare la Farmacii și Drogerii

Unde nu se găsește a se adresa Laboratorului
Al. Iteanu, București, Str. Vasile Lascar 3

Reprezentant General pentru România Mare și
Străinătate, S. Lindenberg tr. Stelea 23 București

UNIVERSUL LITERAR

Fragment din Antigona lui Sophocle

ACTUL I. — SCENA II CORUL

I

Tu, sfântă rază-a Soarelui! Curată
Ca azi și luminoasă niciodată
Pe cerul Tebei nu te-ai înălțat.
Mai sus, peste-ale Dirceei isvoare,
Ridică-te, tu ochiu de aur, Soare,
Și vezi ce'n urmă-i Noaptea a lăsat!
Privește-le cum fug acum răpuse
Oștirile ce'n țară-au fost aduse
De Polinice, cel spre lupte-aprins;
Din Argos sunt oștirile fugare,
Cu platoșele albe, lucitoare
De pară că întregul câmp e nins!
Ca vulturul din noui, răpuză
Veni urgia nemaipomenită,
Cu albe-aripi ca neaua scânteind
Veni urgia cea de oști armate,
Cu coifuri lucitoare și'ncornate,
Cu coamele în aer fâlfâind.

II

Se repezise «pasărea de pradă»,
Pe turnurile noastre vrând să cadă,
La cele șapte porți, scrâșnind turbat;
Dar s'a isbit de porțile mpietrite
Și'n zidurile noastre întărite
Ea umerii'n zadar și-a sfâșiat,
Și fără a putea măcar odată
Să-și ție pliscul, ghiara blestemată
De-al nostru sânge, pasărea fugi; —
Nici pe-ale noastre ziduri o cunună
De flacări ea n'avu răgaz să pună,
Căci Ares cu-al său strigăt o goni,
Chiar Zeus pe semeț îl pedepsește,
Și El văzând atunci cum se pornește
Puhoiul uriaș și înarmat,
Cu fulgeru'ntocat și frânt lovește
Trișnind, și de pe ziduri prăvălește
Pe cel ce-un imn izbânzii a cântat

III

Spumând, nebunul purtător de pară
Căzu'n turbatul său avânt de fiară, —
Iar Ares, ca un bun sprijinitor,
Incurcă, sparge, rupe — a lui aripă,
Sdrobește-apoi a oștilor risipă
Și curăță pământu'n urma lor,
Căci în zadar cei șapte șefi stătură
La cele șapte porți, pândind cu ură
Și cu inversunări de leu rănit;
Strălucitoarea coifurilor coamă
Și zidul tare al armelor de-aramă,
Căzu sub brațul său nebiruit,
Văzând c'aici norocul lor ce'nchee,
Lăsară'n urmă arme și trofee,
Și toate ce cu dânșii-au fost adus;
Iar doi din ei, ce-avură-acelaș tată
Și tot de-o mamă vieța le-a fost dată,
Luptându-se între dânșii, s'au răpis.

IV

Priviți! Isbânda, gloria măreață
Veni 'nainte Tebei a cărei față
S'a'mpodobit cu raze aurii!...
După războiu uitarea să coboare
Veniți, veniți în temple, la altare,,
Acum e ceasul sînteii veselii!
Ne-așteaptă jocul, cântecul ne-așteaptă...
Să fie Bachus zeul ce'ndreaptă
Și pașii noștri-i poartă, până'n zori.
Dar iată, Creon — noul rege — vine;
El — fiu de rege — pentru-al țării bine
Ne-a fost trimes de zeii-ocrotitori.
Ce gând frământă-acuma regeasca-i minte?
Mai gânditor e astăzi ca înainte...
Și trebuie să fie tulburat,
Căci el a rânduit pristavi să sune,
Ia glasul lor de grabă să s'adune
Bătrânii țării toți aici la sfat

Traducere de

Ana N. Codreanu și C. Niculescu-Novac

MARSUL FUNEBRU

— Urmare —

Către Paris... necesarie, aproape la un an după venirea lor la Paris, Mioara dete naștere unui băiețel alb și frumos ca un erin; blând și dulce ca și dansa, dar chipul întreg era al tatălui său.

Venirea lui pe lume o mângâia oarecum, îi mai alină durerea ce simțise, când trebuise a se despărți de cei trei fii ai săi. Lângă leagănul lui sta ore întregi și îi urmărea surâsul înguresc, și mișcările mânușitelor delicatese și frământării.

Părvan n'avea vreme de asemenea tandrețe; pentru el acest copil era o grijă mai mult o cheltuielă zadarnică. Mioara dimpotrivă, nasterea lui îi dădea parcă o cheazăsie mai mult; Raclis va fi al ei și numai al ei. Legătura puternică a făcut-o Nilus. Acum, ei aveau un copil, căsătoria lor pentru legitimare era lucru mai mult ca sigur. Când pomenea despre asta Mioara, Părvan se încrunta și da răspunsuri așa de dubioase și de reci încât, sărmana femeie, nici că mai cuteza a aduce vorba despre soția ce-i dogorea și sufletea.

Și greu îi cădea, când ougea că divorțase doar cu gândul ca să fie fericite soția a lui Raclis altfel locul ei ar fi fost în vre-o școală ca profesoară, sau în vre-o mângăstire. Tot n'aveau la ce să mai trăiască.

Cu ea Raclis nu era niciodată la preumblare, stăci în mijlocul Parisului, trăia mai surghinită ca la București. Pretexul era ocupația, studiul greu, oboseala la Universitate; adevărul însă sta în sugetul lui Părvan, care de mult încetase să aibă pentru Mioara, cea mai mică urmă de simpatie. Devenită mamă și preocupată zilnic cu creșterea lui Nețuș el se socotea și ca esit din rândul lor. Căea îl plictisea, Petrecerile cu colegii îl ademeneau și, pe cât îi ajutau mijloacele ce se impușeră acum, el cheltuia. Il costă mult persoana lui. Acum căpătase

un smalt, o slefuire aparentă destul de agreabilă și de atrăgătoare. Mulți dintre camarazii lui nu știau cum trăia el la Paris și cu ce se întretinea. După atitudine ei îl clasau printre tinerii, cari nu să facă la București cea mai strălucită partidă. Nu mică era îngânfierea lui când auzea acestea. Sbura atunci gândul său în Valea Meilor la obârșia lui, pe părinți îi și vestise că se întorcea și că procopsinduse prin slujba ce va lua și prin însurătoare, va veni rândul să le arate și lor recunoștința lui că l'au născut așa de inteligent și cu ștea în frunte.

Mioara își pusego toată dragostea în copil. De când se născuse el avea parcă altă inimă, totuși nu știu pentru ce de câte ori cerea să prindă în ea o rază de speranță auzea răsunând în sufletul ei: „Marsul funebru”. Mergea în ritmul lui spre peire.

Iosefina, doica lui Pușu, o femeie cu suflet, bine cuvântată de Dumnezeu mângâia și o încuraja ca o mamă dar oare aceasta îi era de ajuns?

Între ei certurile se înmulțiseră. Pe măsură ce zestrea îi se chelțuse, mobilele și bijuteriile îi se vânduseră și acum rămăsesse doar în slaba sumă moștenită de la mama sa care — de durere — se stănegea singură între zidurile spitalului la București, Raclis devenea tot mai aspru, și zicea că Mioara era cauza tuturor acestor rele. Ce căutase a se ncreadă spuselor unui tânăr ca el, ea femeie în toată firea?

— Uită-te în oglindă îi zicea ei adesea ori; ești femeie matură acum și tot ai mințe de copil.

— M'am încrezut și mă încred în tine ca'n Dumnezeu.

— Dumpezeul meu este munca și averea. Bani, mie 'mi trebuiesc bani mulți. Fiește mele îi este necesar un strălucit decor, care nu se poate obține decât cu bani, bani mulți.

— Cu ceea ce știu vei câștiga

acestu și vom spune totuși cum gândesti. Eu pentru tine și pentru copilul nostru am făcut toate sacrificiile. Nu vezi, că pentru mine eu n'am păstrat nimic. Nimic, nici înște, nici avere. Cu stăruință și cu răbdare, am luat atâtea turea cu tine și te-am ajutat de îți ai dobândit aceste frumoase titluri. Starea mea îți-a ajuns până acum, acia pe care o vei câștiga acum înainte, ne va ajunge cred până la sfârșitul vieții. Tu știi că eu nu sunt de loc pretențioasă și pentru tine și pentru copilul nostru eu stau gata de ori și care jertfă.

— Nevoie nu mai este de nimic răspunse pe un ton rece Părvan peste puțin eu plec în țară. De la un prieten al meu primii această telegramă, iată. Sunt chemat urgent spre a ocupa un post însemnat. Prin protecția lui sunt numită la o catedră dela Academia comercială. Măine plec în țară, dacă colo îți voi trimite bani și îți voi scrie ca să vi întorceti și voi cu întreaga țigănie. Aici n'aveți mai putea rămâne nici un minut.

— Nu te'ntrista, adăose mai la urmă Raclis, văzând că Mioara plângea. Despărțirea noastră va fi de scurtă durată și apoi, d'acel înainte, jena și sărăcia noastră ere să se sfârșească.

Eu voi câștiga destul, zide și dică-te și cântă, cântă-mi o erie veselă, surăzi ca atunci, când peștru înțala oară, mi'ai dat lecție de franceză și de italiană, mi'ai pus la colț, când n'am știut să conjug verbal: „J'aime”.

Fără să răspundă nimic Mioara se ridică de pe scaun, trecu în camera d'alături și după câteva arpegii cântă: „Marsul funebru de Beethoven”, cu așa sentiment în cât și Iosefina și Nețuș începură să plângă.

Raclis, care fluera o erie pe oare o ascultase la Moulin Rouge, își luă pălăria și esind pe ușă zise:

— Ce mamă urialăca! ce te

oeste, Doamne, Doamne, când să scap de ea!.

Întorși la București Raclis se ținu de vorbă. Făgăduiala dată la Paris atunci când Mioara îi spusese că nu rămâne acolo fără el și o ținu cu prisosință.

Într-o ceartă avută cu aceea ocazie s'arătase toată asprimea și toată josenicia caracterului său și dia acel timp viza înră el devenise un adevărat chin. Instalată într-o singură cameră dintr-o mahală depărtată a orașului, fără aer și fără lumină, Mioara și Neluța privești aproape zilnic până și de brasă, oropsiți și înfrunțați meșter de Pârvan, ajunseseră ca niște lasme. Rari erau zilele și nopțile, când mai da p'acasă s'atunci vedeau numai pentru înfrunțări și gata pe ceartă. Vorbele grele, aluziile grosolane, imputările, că își pârșise soțul și copiii o' o surprindă numai de care o femeie sefodea și slabă de caracter ca ea făcuse capabilă, curgeau acum ca ploaie.

— Eu așm un copil când ți am făcut declarații de iubire, tu erai matură, trebuia să judeci serios. Ce sunt vovovat eu acum?

Prezențiile tale sunt absurde. Să găsești altul să ți le îndeplinească. Alte ori, prefăcându-se, ți vorbea duos și ți învedera viltorai cu culori mai vii, îl da călă și o lumină slabă de speranță și atunci Mioara broda pe ea fel de fel de fluzii flori ce se scutuau în minut. Mioara nu mai stia ce să creadă și văzând că Neluș se amărăie și începuse să înțeleagă și să suferă alături cu dânsa, căuta să ocolească cearta, înăbușea în pieptul ei suferința.

Într-o Duminică seara, după multe zile în care Pârvan nu mai dăse p'acasă și ea nu mai avea bani nici pentru târguială se gândi să meargă să se împrumute la o prietenă a sa care sta în apropiere și căreia îi destăinuise câte ceva din cele ce îndurase de când plecase din casa ei cu gândul să scute și să găsească aiurea fericierea.

La poartă, când vru să iasă se pomeni că e oprită de gardist, care îi spusese că n'are voie a trece pragul. În zadar îi fuse toate protestările din seara aceea și din cele următoare că nu isbuti la simle alt decât să primească din

mâna pasnicului casei sale câteva hârtii cu cari să-și țină viața.

Nu înțelegea. De ce înșite tremura ca varga și o prindea frigurile; ajunsesse de necunoscut. Atâta era de slabă și de îndurată în cât nici pricepea acela ce se petrecea în jurul ei.

Într-o zi, când se mai liniștise puțin, văzând maldărul de ziare soarte și stau necitite de nimeni, răsfoli mai multe din ele. Capul îi era greu, urechile îi văjiau cum să priceapă acela ce citea? Ochii ei odinioară atâta de limpezi și de frumoși, iar acum turburi și înroșiți d'afățata plâns, treceau peste litere, peste cuvinte, ce nu spuneau nimic.

D'odată ei se opriră pe titlul: „O nunta în lumea mare”. Citi, reșiți de mai multe ori, darea de seamă despre cununia lui Raclis cu doara Mia Sorbulescu, una dintre cele mai distinse și mai culte fete din Capitală și al cărei părințe era omul cel mai cu influență din acele vremuri.

Când se trezi din toropeală și își înțelese bine situația, durerea ei fu așa de mare încât nu șopti nici un cuvânt, ei, aproape tărându-se pe brânci, merse de'n-genuchică lângă pătuțul fiului său care dormea.

Cât o fi rămas acolo așa și ce gânduri s'o fi țesut atunci în capul său cine poate ști?

Despre asemenea situațiuni suflotești nu poate judeca decât acela care le-a îndurat, cel care nu știe, înviuovătește, condamnă ușor, surăde, petrece pe socoteala celor cari le îndură fără să cugete că, pentru fiecare dintre noi, soarta are măsuri grele ce ni le aruncă pe negândite și umerii noștri plâpânzi trebuie să le ducă încovoiați sub poveri de cari având ți se par povești, fapte de palte țărâmurii, încercări cu cari slabele noastre ființe n'ar putea lupta.

Nepregătiți venim toți în fața soții, ba făurind și dealuri trandafirii, idealuri de cari ea rade, ba le sfărâmă, le rupe și le aruncă întocmai cum aruncă un copil aripele unui fluture, prins în caliciul unei roze, unde el spera să trăiască.

Sărmanul, aripele lui, el, mai gândea să fie rupte și aruncate în praful din drumul călătorilor?

Ca să-și susțină viața ei și p'asului Neluș ce n'a încercat în urmă Mioara? Profesoară la copii străini, pianistă la cinematografe și la teatrele de vară și de iarnă, damă de companie, soră de caritate în spitale și toate le făcea doar ca să dea o instrucțiune alce, să fiului său, în care își punea ultimele sale speranțe.

Copilul își da toate silințele ca să corespondă tuturor dorințelor mamei sale care, mai la urma urmei, bolnavă, obosită, învinsă de suferință, pierduse nu numai căsajul, dar și vederea d'atâtea lucrări ce îi șruise pe față. Cu ce eace câștiga el dela meditații și Mioara dela lecțiile de piano, dăceau o viață chinușă, dar între ei dragostea era așa de sinceră și de mare în cât nu știau când le treceau zilele.

În mai multe rânduri el stînd taina vieții lui și având ocazia a trece examene strălucite chiar în fața tatălui său, când ajunsesse student, cercase a-l îndupleca măcar ca să obțină dela dânsul suma necesară, spre a-și lua doctoratul în străinătate. Dela dânsul însă băiatul se întorcea meren trist și atât de abătut încât de multe ori jura o răzburare.

S'avea acum Raclis destulă a-vere, dar inima lui tot împietrită rămăsese, desi toate bucuriile, cum și toate satisfacerele nu i le dăse copiii săi legitimi, ei sărmanul bastard de care n'zvusesse nici o grije, ba din potrivă cri de câte ori îl vedea îl turna în suflet câte o amărăciune, ceace făcea pe Neluș ca să suferă greu, mai ales că el își înăbușea în piept totul fără să mai amărăscă pe acumpa și neșorocita-i mamă.

De curând se prezentase și isbutise la concursul pentru o burse la Paris. Suma ce i se acorda era mică dar plecând, trăia cu speranță că măcar acolo Raclis, va avea grijă de dânsul căci la despărțirea lor, el îi învederase totul. Îl felicitase și s'arătase mândru de succesele lui la învățatură. Licența o luase numai cu bile albe și la concursul pentru bursă, eșise întâiul între patruzeci de concurenți. Îi făgăduise atunci că va avea grijă ca să îl ajute la terminarea studiilor.

Îndură, în capitala Franciei, a

lătea umilitate; iupta cu sfăteala
necazuri aduse de lipsă încăt zi
cu zi, îl părăsira puterile. Dela
nimeni alt decât dela scumpa sa
mamă, nu mai primea decât sfa-
turi si mângăeri.

Mult acestea lui nu-i pupură fo-
losi, oăci nu cu ele se putea plăti
cărți și chirie, haine și lemne.

Scrisese, când murise, lui Rachele
dar acesta nu dase nici un semn
de viață. Ocupat era cu plasarea
averii sale în afaceri, cu balurile
și cu petrecerile pe cari le da în
casa socrului său pe care-l moște-
a.

Dar fi avut vreme poate car-
fi trimis ceva, dar intrun an in-
tres, n'apucă să scrie încă cuvântul
daț lui Neluș la plăcere. Șapoi
poate era bine să se învete cu e-
conomia. Nici ei nu fusese bogat
la tinerete!

Mulți dintre prietenii cari eu-
noșteau secretul vieții sale, îi a-
minteau sprîjinul dar și averea
cheltuită pentru ei de Mioara.

Cinismul lui nu suferă. Vorba
parcă era despre altul. Ce departe
vedea acum de dânsul Iosu și să-
răcia din Valea Mielor!

Către sfârșitul lunii lui Septem-
brie, întindându-se la Paris frigul
și umezeala, Neluș, scrisese doicei
săle care traia la Versailles și
sare-l vizita să-l ajute cu ce pu-
tea și ea, afar dori să vină să stea
săteva zile la ea, mai înainte d'a
începe cursurile la Universitate.

Când veni Iosefina, ziua era se-
nă și caldă așa că Neluș se pu-
tuse scula din patul său de dure,
re și se aseză în fața șoareșii pe

banca din grădina. Figura lui era
pălită, buzele vinete, ochii stivi
și dați în fundul capului, reabu-
rația s'aba și grea.

Când îl văzu așa femeia care
il hrănise cu sânul său și îi că-
lăuzise primii pași, izbucni în
lacrimi: și nu-i putu spune nici
cel mai mic cuvânt de încurajare.

— Mama doică, nu plânge tu
cauzi plâng și frunzele astea,
plâng auzi? Plânge ei mama,
plânge!

Și mama, stii doică, nu vreau
să mai plângă că acuma e oarbă
d'atâtea lacrimi vârsate pentru
mine. Șacuma mor...

— D'acela m'ai cheamă că să-mi
adrobești sufletul Puiușe? Ce gău-
duri negre sunt acestea, copilul
meu? Aide, ridică-te, am venit
să te iau la noi.

— La voi?... Da, da! E măreț
pasajul, stătuile, parcul... Sunt
frumoase florile la Versailles, dar
unde mă duc eu e mai bine!

— Acolo e pace, pace... Închise
ochii tăcu, răsufli greu.

Iosefina plângea și puterile o
părăsiseră, ar fi vrut să ridice
pe Neluș d'acolo, să fugă cu el
la cepătul mămăntului, numai că
să-l poată scapa din gheara mor-
ții, dar era târziu. Acum inere-
mență și cu mâna la cap și
partea i se dușesera mințile.

Un sughiț puternic o trezi din
gânduri. Muribundul o apucă de
mână o duse la gură și o sărută,
apoi închise iar un minut ochii
tugănând: Mamă!

Vântul sufia foile cădeau la
pământ grămadă suspinând.

Neluș se'necă, tuși, apoi sopni:
— Auzi Iosefina, auzi tu cum
sună elapele?

— Nu răsuna nimic. E vântul
care spulberă din arbori folle e...

— Nu, nu, e oarbă, sărmana de
ea! E mama, care pe dibuște cân-
tă, cântă pentru mine: "Marșul
funerariu. Plânge. Auzi cum plân-
ge cu ochii ei stivi!.."

Cere, asculta cum cere o cruce
pentru mormântul rămas pe pământ,
înaint strei!

Nu-i spune nimica, doică, nu,
las-o, ea cântă. Auzi cum răsună
pasul cailor, râsul ciocilor, hoco-
tul neamurilor... Stănde, stănde
tot desinșit, desinșit.

Cad și frunzele stiv, pentru ele
și pentru mine, oarbă disperată
cântă: Marșul fune!

Un morman de frunze aurii
căzură suspinând peste corpul ne-
insufletit al lui Neluș, care părea
scuma că dormea liniștit.

Vestea morții lui fu trimisă
Mioarei destul de târziu. Ultima
lovitură a sorții o primi fără să
cărtescască. Măsura o gâsi dreptă,
căci usurătatea e și încrederea în
Părvan îi adusese toate nenoroci-
rile.

Nebuția îi stăpânea creierul și
la casa de nebuni, unde se găsea
acum, nu făcea alt decât să ceară
o cruce pentru mortul ei scump
să întoneze marșul pe ritmul că-
ruia călcasesc o viață întregă.

29 Iulie 1920 Valoana.

SMARA

S O N E T

On découvre l'essor dans les
lois dela chute.

Sully Prudhomme

Toiagul vechiu pe care l'au ciopârțit, l'au ros
Și carii și custure ț-i-l dăruiesc; că mine
Vei ispiti la rându-ți temutele destine
Cercând să urci sub bolta de fier și chinoros:

Te-asteaptă mohorîrea pustiului pietros!
Nu șovăi, străbate-o, iar când,—diamantine,—
Pădurile de gheturi se vor ivi pe cline
Incredător aruncă ciomagul de prisos...

Din povârniș în steiuri; din stânci în văgăune
Isbit de lespezi, ciotul va face să răsunec
Cu-un surd și mare huiet tot hăul de granit.

Dar sus, sub îngânata lumină-abia născândă,
Lăsând să curgă râsul din pieptul tău sporit,
Tu svârle prăbușirii lung hohot de isbândă...

Ion Barba

P A T R I A

— U r m a r e —

Trecuse mai multe zile de când Vlad mergea cu regimentul în marșuri lungi și ostenitoare, către Dunăre. Stătuse în tabără chiar în câteva rânduri în apropierea Dunării, așa că din când în când se auzise bubuitul înfricoșător al tunurilor dușmane cu un glas puternic care-i chema... la luptă. Și avea griji, muncă, oboseală, așa că Vlad abia numai avea timp să fie trist. Câte odată în ore de repaus, cu drag își aduce aminte de Fira cu chipul ei frumos și tânăr; dor nesfârșit îi cuprindea inima și viața îi părea de o mie de ori mai tristă.

— Dar ea gândește la mine, ea mă așteaptă, își zicea el, și cu un surâs de amintire mai împăcată amarul vieții.

Într-o seară sergentul le spusese :

— Copiii, gătiți de marș pe mâine. Plecăm să trecem Dunărea.

Vlad nu văzuse nici odată Dunărea. Știa numai că e un râu mare, cum numai văzuse și că el desparte țara noastră, de țara dușmană.

S-au dus a doua zi și seara s-au oprit pe țărmurile Dunării. În față se începea un pod, ce abea se mai vedea sfârșindu-se în umbra mălurilor din țara dușmană.

— Vedeți copii, le zise sergentul, până aici e țara noastră, iar dincolo peste apă, este țara inamicilor.

A doua zi avea să treacă Dunărea. Căpitanul dedese ordin ca soldații să-și pregătească muniția pentru inspecție. Către seară după apusul soarelui, toată compania era la rând. După inspecție, căpitanul adună pe soldați în jurul lui.

— Copii ! le vorbi căpitanul, auziți voi de o vreme încoace de când am plecat dela casele noastre bubuitul tunurilor inamici? Turcii yocesc să intre în țară și

să robească mamele, femeile, copiii și bunurile noastre. Copiii ! Patria este în primejdie. Cel ce luptă pentru Patrie, luptă pentru mama lui, pentru femeia lui, pentru copiii și bunurile lui, cine din voi nu și-ar da viața pentru apărarea celor ce iubește ? Pentru apărarea Patriei ? Știu că fiecare din voi are inimă și iubire, fericirea a lor săi — a Patrii — este dorința vie a fiecărui. Dar aceasta este și datoria voastră de soldați.

Copii, mâine trecem Dunărea, la luptă cu inamicii, — dar fiți cu curaj, a voastră va fi izbândă, căci datoria noastră este sfântă și Dumnezeu este cu noi. Când ne vom întoarce biruitori Patria ne va primi fericită ; mamele noastre, femeile noastre, copiii noștri ne vor primi cu brațele deschise de iubire și mândri pe noi apărătorii lor. Așa dar, copii, mâine fără frică și cu credință pentru Patrie — la război.

Vorbele căpitanului păreau rostite cu inima, iar soldații erau atât de mișcați în cât cu inima păreau că-l ascultă.

— Ura ! Ura ! strigară ei, de mai multe ori.

În uniforma lui de căpitan, cu barba lui rotundă și neagră, în mijlocul soldaților tineri, părea un om din altă lume venit cu focul sfânt al iubirii de Patrie, ca să-l aprindă în inimile tuturor.

Vlad mai mult ca toți ascultase pe căpitan fără a perde nici o vorbă. Pentru prima oară auzea el pe acel cărui trebuia să se supue, vorbindu-i de cei ce iubea. — Noaptea fu pus de gardă.

Sta pe marginea Dunării privind la întinsul neastâmpărat al apii, ce se frângea în mii de clipe scilpitoare sub lumina vie a lunii. Și cum curgea ea din nesfârșit, în nesfârșit, cu vuet vecinice, îi părea lui o stavilă vie lăsată de Dumnezeu pentru a

se împotrivi la năvala dușmanilor.

Se gândea la ziua de mâine, Mâine vor trece dincolo, mâine vor întâlni pe inamic, mâine va cunoaște necunoscutul războiului și cu cât se simțea mai aproape de desnudământul, ce l'astepta de când plecase de-a casă, de misteriosul ce-i cuprinsese inima — cu atât par'că se îngrija mai mult, cu atât mai nerăbdător era de a ști o dată ce va fi ? Și acelaș lucru pentru ce ? al datorii de soldat care-l chinuise în prima noapte de neliniște, acelaș pentru ce ? rămas încă până azi fără răspuns îi reveni iarăși în minte.

Pentru ce trebuia să se bată pentru ce trebuia să meargă la război ? Dar vorbele căpitanului : „Patria e în primejdie, Turcii vor să o robească ?” Acel om nu putea să se înșele ; el era și bun și drept și știutor, el spusese adevărul ; războiul e născut dintr-o primejdie. Și cum înțelege el cuvântul Patrie ? Patrie este mama, femeia, copii fiecărui, ai lui, cu cari a trăit și pe cari iubește. Dar el n'are mamă, el n'are femeie, n'are copii — atunci n'are Patrie ? Dar o iubește pe mama Ioana ca pe mama lui și pe Fira — o iubește mai mult ca orice pe lume, el nu e decât singur pe lume, el are pe cine iubi, pentru cine trăiește, pentru cine luptă — el are Patrie. Și apoi Fira nu-l așteaptă, Fira nu va fi oare a lui ? Se vedea într-o clipă de gândire înșurat, cu casă, cu Fira femeia lui cu copii — și atunci Patrie nu e numai un cuvânt zadarnic, numai așa o vorbă de teorie neînțeleasă. Înțelegea că Patrie este tot ce un om iubește mai mult și deci căpitanul spusese o vorbă sfântă când zicea că Patria trebuie apărată. A muri pentru fericirea celor ce iubești nici vorbă e o datorie sfântă. — Și ce mai spusese căpitanul ? Turcii vor să ne robească Patria.

să ne robească mamele, copiii, femeile noastre... atunci și pe mama Ioana și pe Fira ?

— A ! mai bine mort ! Strigă Vlad ca deșteptat dintr'un vis rău. Cu ochii plini de mânie, strângând cu putere arma ce ținea în mână, aruncă o privire amenințătoare spre malurile de peste apă, de unde auzise glasul îngrozitor al tunului.

— Mai bine mort ! repetă el, dar până atunci... vom vedea.

* * *

Era deja câțva timp de când armata noastră trecuse Dunărea. Avusese chiar mai multe întâlniri cu inamicii, dar încă nu o luptă mai hotărâtoare.

Vlad trecuse cu pasi hotărâți

pe pământul inamic. Din ultima noapte petrecută pe țărmurile țării, toată gândirea și ființa lui se schimbaseră. Vorbele căpitanului îi rămăseseră în mințe și împlinirea datorii era acum gândul lui nestrămutat.

Prin iubirea lui pentru Fira, înțelesese iubirea pentru Patrie, și acum însăși Fira îi era și mai iubită, și mai sfântă de când înțelesese dela însuși căpitanul că datoria lui era fericirea ei.

Și ea nu știe iubita, că de-a plecat, că de se va lupta, că de va muri chiar, va fi pentru ea.

A ! doar odată, poate atunci când victorios se va reîntoarce va ști și atunci... Era atât de

fericit Vlad gândindu-se că va fi iubit de Fira. Se simțea voinic și de neînving.

Războiul din îngrozitor ce-i păruse, îi era acum atrăgător ; prilej de a se face iubit de iubita lui.

— Lasă să ne batem, zicea el de multe ori, către soldați, să le arătăm noi Turcilor pe cine au voit ei să robească. Când din depărtare se auzeau împușcături bubuit de tunuri, Vlad se plângea cu nerăbdare :

A ! De oarece ne-au luat dela casele noastre, de ce nu ne ducă și pe noi în focul cel mare, ce să ni se aleagă odată.

(Va urma).

Virgil Broscărescu

LUI

SHAKESPEARE

*Cutreerat-ai printre oameni, jucând suprema ta poveste,
Făuritor de lumi și raze, ca Dante, Ph.dias, Homer ;
Tot împletind realitatea de viziune și mister,
Zărit-ai măscile din staluri : întărâțate și funeste.*

*Cu regi, cu îngeri și popoare, te-ai dus pe aprige tempeste,
Ai fost actor, primar și slugă și vagabond braconier ;
Suprins-ai frământarea crimei săltând pieptarele de fier.
Ai râs de trântorii tavernei, străini vibrărilor celeste.*

*Oceanul, vraja primăverii vor aminti mereu de tine,
Sub nostalgii și sfâșiere de suflet, visuri și destine,
Pontifi din epoci de'nltuneric te-au contestat, te-au răstignit.*

*Mânia năvilor vandale trăsbind străvechea ta cetate,
— Unde venin de-abjectă hidră și chip și teatru și-a stropit —
Primit-ai purpura din flăcări și din pământuri sângerate.*

1916

Alexandru Obedeanu.

Ⓛ Dia volumul de Sonete care va apare.

UMBRE SI LUMINI

(G L O S S A)

LUI MARGARIT.

Cap de bou sau cap de geniu

Tot nimic ești tu pe lume!

De-ai trăi chiar un mileniu

Viața ta e val de spume

Un nimic svârlit în haos

Din capriciul întâmplărei.

Ești furtună sau repaos

Pe talazurile mării

Nu te turbura, amice,

Veninoasa gură-a lumii;

De-ar fi într'ansa sfârc de bice

Tu cuprinde-o 'n sborul glumei

Și să-ți cauți mulțumirea

În al viselor domenii

Că e tot aceeași firea

Cap de bou sau cap de geniu,

Ce 'nsemni tu în Universul

Nepătruns de nici o minte

Ori și cât te-ar prinde versul

Cu-amăgirea-i de cuvinte?

Ce 'nsemni tu — oricât rapsozii

Te-ar slăvi 'n cântări postume?

Cerul plânge 'n veacul prozii.

Tot nimic ești tu pe lume!

N'ai să poți cuprinde 'n minte

Măreția firii 'ntreagă

Între leagăn și morminte

N'ai să știi ce rost te leagă

Și-orcât vrei să măsoari spațiul

Cu-al gândirei tale geniu,

În zadar ți-ar fi nesațiul

De-ai trăi chiar un mileniu

Cerșetor sau prinț—tesaur,

Visător ce aștrii numeri

Sau zaraf ce 'nnoți în aur,

Ai să dai și tu din umeri

Când spre dincolo de viață,

Vei zâmbi ghețoasei hume

Pricepând ce ea te'nvață:

Viața ta e val de spume.

Și-ai să 'ntrebi cu slaba-ți minte:

Kaleidoscopul vieții

Ce-ți trecu pe dinaintea

Visul — vraja tinereții?

Și de ce a soții hulă

Astei lumi te-a mai adaos

De prisos când ești — o nulă

Un nimic svârlit în haos?

Ești nimic pe lut și totuși...

Sufletul sărută cerul

Când pe-aleile de lotuși

Cauți să-i pătrunzi misterul

Și 'n aprinderea-ți divină

Când — visând pe 'ntinsul mării

Sorbi 'n rază de lumină

Din capriciul întâmplărei.

Cugetări de foc în creier

Ard ca Promoteu pe stâncă

E-un nepotolit cutreer

De gândiri neclare încă

Și, de-odată, cum stătura

Pelerinii din Emaus,

Stai uimit de ce-i natură:

Ești furtuna sau repaus.

Simți că dincolo de moarte

E ceva, mai este încă

Un destin ce ne desparte

De a firei taină-adâncă;

Semn învăluit de mituri

Ce-l pricepi — robii visărei —

Între două infinituri:

Pe talazurile mării...

Pe talazurile mării

Ești furtună sau repaos,

Din capriciul întâmplărei

Un nimic svârlit în haos.

Viața ta e val de spume

De-ai trăi chiar un mileniu —

Tot nimic ești tu pe lume,

Cap de bou sau cap de geniu l...

UITAREA!

(INSĂILĂRI)

Incef, pe nesfîmîte, coboară
noaptea..

Întreaga viață de cu zi, nă-
valnică, furtunoasă; cu întrea-
ga ei lume ce vrea, ce trăeste,
ce sburdă. — se oprește pe
dată din vârtejul nebun de-a-
metire, și-n spuma turburări-
lor de-o clipă, ca droidia ce
cade la fund prin pahare —
fremăntul necurmat, prinde
umor a se domoli.

Si apoi e liniște mare.. Nici
dînebiet, nici răs hohotit, nici
noapte răslete; totul, adorme-
tu venirea nopții, o noapte
pe tot ce a fost în zi: glas-
bucium, răs sau frămănt.. Si
nu se mai aude nimic în ur-
nă, și nu se mai simte nimic!
Ai oprești răsufflarea și-asculti
și te minunezi de liniștea a-
dîncă ce-și croește drum în
oreajma ta și te minunezi de
asăși liniștea sufletului tău.

Astfel, e în noaptea uitării!

— O viață întregă, ai lup-
tat, ai sîngerat în oreajma a-
cător frumoase așteptări, ai
văzuit înfrînt ca și vultanul
întemnitat, coama zărilor al-
bastre; și ai căutat o singură
nădejde pe cerul mohorât al
vieții tale, o singură stea să-ți
mai lumineze drumeagul ca
și luceafărul crescut în mise-
rare — poteca făcutelor ză-
voae..

..Nu te-au oprit nici piedici
și nici protivnicii ce-au căutat
să te doboare; nu te-a oprit
nici săgetarea ochilor scini-
tori de ură, și cu atît mai vîn-
tos nici glasul de fumet al
trufasului Satan! Si totuși în
mergerea aceasta, în drumul
acesta de necurmată luptă,

te-a oprit.. te-a învins poate..
o femeie! Aminteste-ti:

— Erea atunci o zi cu soare,
cu răs mult, bogat, și cu tris-
tetea strecurată în suflete
ce se caut, ce se înfălesc,
ce se despart..

Ai fost învins! Firese, lucru,
ai fost învins de o femeie prin
insăși întâmplare.

Și stelele în cer au drumul
lor și-o lumina de depărtată
planetă le-abat din drumul
lor.. Pe tine te-a abătut ochii
verzi, pierzătorii, pe tine te-a
abătut trupul înmădiat, gol și
alb, și pălmas.

Si-atunci spada soartei mă-
nuită dibaciu de-o lege fireas-
că s'a implantat în bratul dor-
rintelor tale. Te-ai amărat,
te-a doborât, și-ai jertfit cu-
nuna viselor de pret..

Apoi, te-ai tras la adăpost
să-ți legi rănile din lupta gro-
zavă din zi, te-ai țărât poate
cu sufletul pe buze și acolo..
În umbră.. departe! o liniște
de moarte coborî în lăuntrul
tău!..

Durerea rănilor nu o mai
simteai, și nici ura neputinței
nu se mai întemeia în tine iar
în mintea oboșită nu mai dom-
nea poate, nici străfulgeții
vreunui gând răsbunător.

Si se făcu umbră de noap-
te.. alci, colo.. pretutindeni!
Erai întovărit în singurătă-
tea ta, de chipul frumoasei
învingătoare și de cea mole-
sală care prinde nărechie de
pildă numai cu dulceața pali-
delor vise.. Simteai cum toa-
tă vlaga din suflet li se scur-
ge, cu tot argintul inimii în-
drăgostite se topește la flacă-
ra țărzie a uitării.

Da, căci noaptea aceia ce
cuprinsese pe îndelete, ca un
zâmbet de alin, ce-ți potolise
lipitorile tîmplelor în svârco-
lire, ce-ți tămăduise cu man-
tia ei rănile, n'a fost de căl
noaptea sfîntă a Uitării..

Te-a învăluit ușor, ti-a în-
departat cu mărinimie cupa
amarurilor dela încheietura
buzelor tale ca o blondă te-
cioară Samariteancă.

Si trece-apoi o vreme!

Boala se vindecă, și-odată
simtîndute mai bine; mai în-
puternicit, părăsești patul de
suferinți și naltî storul la te-
reastră și lași să-ți împânzeas-
că în chilioară, zorile trandă
firii..

La fereastra ta o floare în
florește dimineata în soa-
rele slab, și-și spulberă pe-
lonul și petala cu venirea ne-
gurilor de seară. Afară sunt
cîntece și lacrimi la răspun-
tă. Nu te mai chiama nu te
mai îndeamnă nimic, căci ve-
chia rană sîngeră. Si totuși
vrei să fi părtaş la viață.

Si se face noapte, noapte pre-
tutindeni: Seara-Uitarea
cerne, se împarte printre etu-
strămbe, în cimitirul sufletu-
lor, în vreme ce alături de
flori vestede, de candela cu
untdelennul pe efsărite, a
miștirea nu mai veghiază,
nici amintirea însăși nu mai
plînge pe mormântul nimăni.

Si tu, din pragul chilioarei
te pregătești de-o nouă luptă.
Si-n cîntec de isbîndă îi pre-
mură cămăsa de jale pe piept.

Cesar Pruteanu.

+ R É J A N E

Se poate spune acum: Geniul arece uriaș, a căzut ca un soldat la datorie. De sigur; ea nădăjduia mîi să înfărie scadea fatală a morții; simția însă că 'și plătea cu viața această sublimă efortare!

În vîrta să se consume pentru artă sa, să-i dăruiască cel din urmă atom din ființa sa.

A murit pentru artă, făcând un superb holocaust. A fost un superb holocaust, ea a continuat pără la urmă subterfugul de nu părea față de ei săi; pentru multime, bătrîn copil nestiutor de boala sa, că se teme de apropierea morții.

Ea nu a așteptat ceasul suprem; ea l'a provocat. Când nu mai putea să se miște, când suferința boalei o împedea să facă o efortare care să semene cu mersul, ea juca stănd jos; când tîsă o înăscop, scotea un gemăt divin, vorbind cu mâinele.

În culise era înșuflețită cu eter, și căd cortina cădea, ferindu-se să se arate astfel față de fiul său, încreta nesfârșite pretexte de înăscop, neputînd să-și miște genunchii, nici să-și oprească șoaptele inimii. A doua zi era veci de la postul ei!.. O! divină inimă care s'a oprit pentru totdeauna! Când gîndești la această uimă și minunată sinucidere în învoarea frumuseții de a trăi, de a se mișca și de a se exprima, te căie!

Sunt deja cîinci ani cînd înaintea reprezentarea piesei „Amazonașii”

scrie pentru ea, sublima Réjane spusese autorului acestei piese: „Grăbește-te. De acum poate nu voi mai juca mult timp”. Întrebată, ea răspunde: „Am fost anul trecut la doctorul V... După ce m'a examinat, îmi sfatul ce mi l'a dat: „Doamnă, e timpul să vă odihniți, să părăsiți scena.”

Ea a protestat preferînd să moară pe scenă de cît în trăsura sau oriunde în altă parte. Și cu acea profundă și măreață enigmă a zămbetului ei, ea protesta, sfidînd moartea care o pîndea, care o încercase, pe care ea a amînat-o cu puterea dumnezeiască și cu răsunerea ei pentru teatru, ținînd să moară jucînd cum știa ea să joace, și cum ar juca ultimul act din propria-i viață! A părăsit la scurte intervale și pentru puțin timp jocul, ea să-și recapete forțele isovite de boala ei. Când a vrut să a făcut ultima efortare să joace, inima i'a capitulat. Presimțirea unui sfîșietor rămas bun artei ei divine, a zdrobit-o irevocabil. Și a jucat totuși pentru o ultimă dată. În efortarea fără de scamă și desnădăjduită ce a pus în reprezentarea din urmă, Réjane a fost neasemuită, culminantă.

Nici odată geniul ei n'a fost mai desăvârșit ca în seara aceea!.. O altă mare muză răuită a teatrului, Sarah Bernardt, ascunsă în loja ei, în acea seară, îi arunca desnădăjduită flori. Sala captivată, sista la acea simplă, măreață

totuși serbare, simțind că se desfășura atunci în acele mărețe și sfîșietoare clipe, o splendoare efemeră. Asistența uimită și sfîșiată, a continuat și a prelungit gestul Sarei Bernardt, timp de neenumărate minute: o apoteoză de flori căzu la picioarele Réjanei care avea să intre în curînd în divinele pajisti ale nemurții.

Fața divinei Réjane, candidă, mișcătoare pe cît îi era posibil să o arate în bucuria ei, se întunecă. O sfîșiere laurbică îi crispează gesturile. Istovită, a fost dusă în culise.

În timpul ultimelor ei reprezentații, anghina pectorală o mistuia. Și a fost în ultima seară, de o veselie sinistru și sfîșietoare. A fost felul ei de a-și lăsa rămas bun dela teatru, dela camarazi, dela publicul fanatizat, dela bucuriile nobile ale vieții sale! Asistența uimită, se întreba, neînțelegînd această sublimă și tristă exaltare. Réjane a fost veselă atunci, pentru că simțea că nici odată de acum nu va mai călca pe scărișe altarului artei, și ca să-și slăvească întreaga și neprețuița aducere amînte, ea a cântat!

Și a cântat cîntecul lebedei... după care în noaptea aceea chiar, — a încheiat cu viața ei mare, și a marelui ei arte pe care a slujit-o cu evlavie până la sfîșit!

Petru T. Gădeț

1920 August.

GÂNDURI¹⁾

DORUL

În clipa'n care soarele se stinge,
plecând din lumea nopții în
altă lume, strângând neîndurător
neefărșitul mănunchiu de foc, ce
nocătește ziua :

Vest tu, iubito, razele ce s'abia
mai rădesc pe culmi, voind să
mai trăiască parcă o clipă numai,
în lumea noastră din care le gonește
noaptea ?

Iubito, aducerile aminte nu ți
apun, că gândurile noastre se n.
tălesc undeva în necuprînsul spa-
tă și dorul meu vrea să oprească
în acele zile ?

LACUL

Lacul limpede, în care săleile
bătrâne își oglîndesc pletele lor
greciale, iar soarele înroșite le
săgeți, le stinge în adâncul apei;

Lacul, ogîndă fermecată a ce-
rului senin, în nopțile înstelate,
în care luna tănuindu și durerea,
trece mândră cu 'nfioratul ei su-
râș pe buze;

Lacul, pe care numai nouri ne-
gri țesuți din malul bălților, se-
cate de căldura însetată, — îl
turbură când își spală în apa lui
limpede, întunecatele lor umbre;

Lacul e înfrîngitul meu țoverăși!

FIORUL

Sunt ochii tăi așa ce vorai, la
bita mea, că 'nmărmurii cum stă
și drivesc în adâncul lor, —

mi se pare că acolo 'a fînd
unde stăpânește vîpăia noaptea
o mare cu unde verzui, stropii
de razele roșii ale soarelui și
asfințit.

Eu văd cum mă cufund în marea
simț unde verzui, strângându-mă
în plasă și fiorul ce strîngung
undeje, când vîntul albeagă pe
mare, — și simț pătrunzându-mă
în suflet.

Petre I. Ghiță

NEMURITOARE...

Ți-ai prins la piept o roză impurpurată
Dar nu catifelatele-i petale
Ci floarea de zăpadă a cărnei tale
Mă farmecă, iubito, și mă'mbată,

O! sâni tăi cu ritmuri virginal
S'or vesteji! căci soarta neîndurată
Va nimici și roza parfumată
Și trupul tău cu forme ideale.

De-aș fi asemeni apelor în care
O floare, scufundată, se-impietrește
Eternizându-și forma pieritoare,

Atunci, și tu, în versurile mele,
Sfidând a morței noapte ce pîndește,
Nemuritoare, ai străluci prin ele!

Radu Cosmin.

SONET

Cu licărirea candelor stinse
S'a dus mirajul sfințelor aghiazme
Și îndoiala iarăș mă cupținse
Și'n sufletu-mi e larg vârtej de spasme

În zvrăcolirea brațelor întinse
Spre strălucirea veșnicei fantome
Am obosit, — credințele-mi invinse
Îmi par acum neputincioase basme...

Din cosmosul atâtor năluciri
Și-atâtor armonii divinizate
De noi, cei slabi, — capricii aruncate

În bălălia zbuclumatei firi,
Aștept izbânda altei amăgiri,
Aștept minunea viselor curate...

Liviu Oprîș

POȘTA REDACȚIEI

Eug. Alex. Forma bună. I.
deja prea puțin reliefată. Gân-
diți-vă cum ați putea schimba
ceva.

Savei, Paulianovici, Eug.
Bălteanu, Ben Arduin, nu se
poate publica au lipsuri ca
formă sau fond. Mai trimiteți.

S. N. Lipănișanu, ideea o gă-
sim frumos redată în „Noaptea”
lui Jean Nerida. Căutați și le
citiți, ve-ți câștiga mult. „Se-
rile” nu le putem publica.

Cadans. Numerile ce vă lin-
sesc, le pute-ți găsi la adminis-
trație. Versurile nu se pot

publica în forma actuală.
Păunescu, Aveți calitate
scriți mult și mai ales citiți
mult.

Domnișoara Fl. Georgescu
rugată să treacă pe la redacție
între orele 5-6 p. m.

V. R.

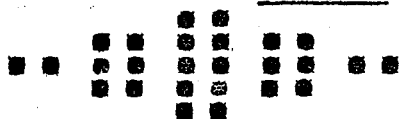
1) Din volumul ce va apărea

RUBRICA JOCURILOR

SERIA XII

1. JOC IN SILABE

de St. Vasiliu

Pronume
Nume masculin
Impărăteasă antică
Animal
Afirmatie

2. ARTIMONGRIF IN COROANĂ

de John Bull.

			19								
		17	3	23							
			17								
			9	15	22						
	8	17	5	21	16						
1	17	5	9	11	2	4					
	7	9	11	19	5						
	20	17	16	10	4						

Consoană
Semn de veselie
Consoană
Nume
Mănăstire
Scriitor român
Poet italian
Om grosolan

Titrele formând lăua verticală din mijloc, dau numele unui scriitor român.

3. JOC PĂTRAT

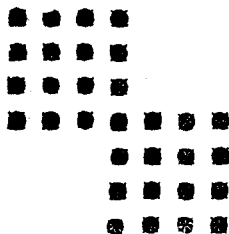
de Ion si Robert Ramură

Divinitate la egipteni
Oraș in Italia
Personaj biblic
Căruța de apă

4. Joc in Zigzag

de Miodor

sorabie
slujbaș C. F.
oraș in țară
provincie românească
animal de povară
oraș in Franța
la biserică
ordin imperial
câine (invers)
nume de câine

5. ROMBOID

de Miodor

Consoană
Pom
Rudă
Zeu la greci
Animal de casă
Copac
Consoană

6. ȘARADA

de I. P. Lungberg

Nume feminine's toate,
Le desleagă cine poate
Cercetează și desparte
Doar in două 'ntreaga parte.
Ambele de le uniți,
Rezultat chimic găsiți.

7. ANAGRAMĂ

de I. Bordeleanu

Pe mine de mă cătați
Pe la grădini mă aflați
Dacă invers mă citiți
Sigur sentiment găsiți

8. CRIPTOMOGRIF

de Mircea Totolici

Din 3 m și un a
Din 4 l și doi n
Din 2 u și un l
Din un t și un e
Din un f și 5 a
Din 2 c și un s
Din 2 r și un o
Din 1 ș și un ă

sa se formeze un proverb, găsim
fiecare literă indicată la rând, din
toate cuvintele proverbului.

9. INTREBARE

de Sămi Herșcovici

Câți ochi au : bunica, soacra tatii
și mama mamei ?

10. ȘARADĂ

de Didi și G. Postelnicu

Prima parte, de voești,
Chiar in burtă și-o găsești,
Cea de-a doua, ia aminte,
Este o îmbrăcăminte ;
Din ambele ia ființă
O prea sfântă locuință.

11. ȘARADĂ

de Marinicu Efstati

De mă pronunți numai odată
Mă afli bilă colțurată
Și dacă m'ai și repetat
Un pom cu fructe ai aflat.

12. JOC DE FANTESIE

de P. Gr. Vasiliu

Cum putem face ca iumătatea
lui 12 să fie 7 ?

13. ARITMOGRIF

de Didi și Gh. Postelnicu

1. 15. 12. 19. 5. 22. 2. 4	Revoluționar
9. 15. 14. 3. 16. 2. 3.	Țară
3. 12. 5. 24. 2. 5. 22.	Nume rus
14. 5. 24. 2. 4. 15.	Țară
3. 1. 6. 23. 12.	Nume turc
17. 3. 9. 3. 4. 12. 2. 10	La biserică
23. 14. 1. 5. 9. 21. 15.	Nume italian
21. 5. 12. 14. 3. 18.	Personaj teatral (invers)
9. 2. 6. 2. 4. 18. 5.	Legumă
3. 12. 3. 14. 1. 2. 4.	Aparat

Inițialele de sus în jos dau numele unui mare râu, iar finalele de jos în sus dau numele unui popor.

14. JOC TRIUNGHIU

de Ofner și Căldăraru

Ministru celebru
Lemn
Ropoz
Copac
Fluviu
Notă muzicală (invers)
Consoană

15. ARITMOGRIF

de Miodor

8 11 5 pom
11 14 11 nume feminin
6 7 4 imaginație
5 10 7 la stup
10 5 11 spațiu de timp
12 10 10 fluviu în Rusia
7 11 2 verb pers. I sing.

Inițialele și finalele de sus în jos dau numele a două stele ale opreței noastre.

16. ȘARADA

de Ticu Pantazopol

Intre numiri de geografie
Intâia parte imi veți găsi,
Iar ceialaltă are să fie
Printre culori de-ți nemeri;
Avândule acestea dară,
Să le uniți va fi ușor,
Formând astfel un locușor
Ce poartă numele de țară

17. REBUS

de I. Rotchopf

1. Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inima română

18. Joc în litera K

de Vișag Focșani

De la 1 — 2 țară
" " 3 — 4 deșert
" " 1 — 3 oraș
" " 3 — 5 țară

19. JOC ARITMETIC

de P. Ettinger

Să se așeze numerele de la 1 la 24 în șase coloane verticale și patru orizontale, așa ca fie-care coloană verticală să dea 50 și fie-care coloană orizontală să dea 75

20. ȘARADĂ

de Samy Herșcovici

Prima parte 's animal
Care trage 'a două parte
Și unite-s mineral,
Iar acu află'l fârtate l

Facem atenție pe deslegătorii jocurilor că termenul hotărât pentru deslegarea acestei serii este de o lună, după care vom decerne cele trei premii de cari am vorbit la timp pentru întregul ciclu de 12 serii.

Premiile constau dintr'un abonament pe un an la întreaga publicitate a „Universului” adică „Universul”, „Universul literar”, „Veselia” și „Ziarul științelor populare” și al călătorilor” revenind aceluia dintre jucători care a deslegat cel mai mare număr de jocuri; dintr'un abonament pe un an la „Universul” revenind aceluia care îi urmează și dintr'un abonament pe un an la „Universul literar” oferit aceluia care vine al treilea la rând în această ordine.

În caz că vor fi doi jucători cu acelaș număr de deslegări, decide sorțul.

Cititi regulat

Veselia

Cel mai răspândit
Și plin de humor ziar
— Care apare Jola —
Și se vine cu 75 b. exempl.

Ion I. Grecolescu
Advocat

Post Comisar Regal C.-Marțială
Str. Răsuri 35

Telefon 28/15

Vasile St. Cristodorescu
Advocat

Str. Răsuri 35

Telefon 21/3

N. FLORIAN
ADVOCAT

Strada Vântului No. 12

PREDA NICULESCU
ADVOCAT

Str. Scoalei No. 14

Federala București

Calea Moșilor 124

Caută contabil

1528

VIZITAȚI

Președintele Depou de Cherestea

— AL —

Societății **UNIREA**Este asortat în toate dimensiunile
Prețuri de Fabrică

București Sos. Ștefan cel Mare

No. 208 (vis-a-vis de Moara

veche) Tramvaiul No. 16 și 17

oprește în fața depozitului)

Telefon 21168

Bealul Zorilor

Biere de vinuri de masă, albe,

Biere și Pălin Iltru, Iel 9

Biere calit. I " " 16.

Biere calit. II " " 12.

Prețurile se înțeleg, fără sticlă

și costul la domiciliu. Comen-

dările se primesc la Bifour, Calea

Victoriei 107. Telefon 16-59.

348

Dr. L. GHELERTER

Boale Interne și de Copii

Consult. 4-7 d. a.

Calea Matei Basarab Nr. 1 bis.

fața Liceului (prin Lucaci)

Telefon 49165

1000

Dr. I. MARGULIUS

în PLOEȘTI

stabilindu-se în București

ca consultanți de

Boale Interne și Copii

de la 2-4 d. a.

Calea Povernei Nr. 7.

Telefon 28-35

Dr. I. Mitulescu

Medic-șef al sanatoriului

modern „Gr. Alexandrescu”

ca consultații zilnic pentru

BOALE de PIEPT

Calea Covaci (Oituz) No. 19 et.

de la 10 jum.—12 jum. a. m.

(afară de Duminică) 507

GROMEN & HERBERT

FABRICA DE

Dimie, Abale, Pături, Postavuri etc.

în toate culorile și calitățile.

Fabrici în Sibiu și Cisnădia

Depozit permanent cu prețurile originale ale Fabricii în Sucursala

BUCUREȘTI, Str. ARTEI No. 16.

în dosul Palatului de Justiție.—Serviciu propriu de Autocamioane

Vânzare numai engros. Mostre nu se trimit 1402.

La concursul de arătură

organizat de

ONOR. MINISTERUL

DE AGRICULTURĂ

pe ferma model

Lichirești (Jud. Jalemița)

va lua parte și

Plugul-Autotractor**„Perl”**

al Fabricii Ing. Rudi Perl din Viena

Experiențele făcute în luna trecută cu acest Plug-auto-
tractor la Băneasa au dat rezultate strălucite.

Ori ce informațiuni asupra acestui plug se pot căpăta la

Oficiul Economic al României

Calea Victoriei No. 1. (Telefon 9187.

1402

CEL MAI PUTERNIC RECONSTITUANT ESTE**TRICALCINE**

întrebuințată cu succes în

**Afecțiunile Pulmonare Ra-
chitismul Dispepsie acide,
în timpul creșterii, etc.**

DE VANZARE

816

la toate **FARMACIILE** și **DROGUERIILE**

DEPOZITUL BANCEI SINDICATULUI MORARILOR DIN ROMANIA

Birou tehnic

Strada Smârdan No. 18. — IN CURTE

Director, SOL. M. GROSSMANN

Cel mai mare și mai bine asortat depozit cu articole tehnice, electrice și sanitare din țară.

Specialități:

PANZĂ DE MĂTASE ELVEȚIANA
CHINGI DE CÂNEPĂ
GHPE și ȘURUBURI pentru ELEVATOARE
CURELE de PIELE ENGLEZEȘTI
CURELE de PĂR de CĂMILĂ ORIGINALĂ
CURELE DE BALATĂ „EXTRA“

BUMBAC de ȘTERS
PIETRE de ȘMIRGHEL
BURGHIE SPIRALE
PILE, CIOCANE, CLEȘTI
TEVI DE FER și ACCESORII
GARNITURI DIVERSE

PREȚURILE CELLE MAI MODERATE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SA DESCHIS

In **STR. VENEREI Nr. 3** (prin calea Moșilor) **București**

DEPOZITUL PERMANENT

DE MAȘINI, UNELTE și SCULE AL

Firma E. Sonnenthal

Viena — Berlin

De vânzare: Strunguri obișnuite și automate; mașini de tăiat ghi-venturi; mașini de găurit; mașini de rabotat; mașini de frezat; mașini de ștanțuit; mașini de ștefuit; Polizoare; Prese cu șurup; Prese de mână; Forje; Ventilatoare; Burgii spirale în orice dimensiuni; Alezoare; Freifere; Ferăstrae metalice; Raibăre filiere și accesorii; Macarale; Menghine; Menghine de mână; Lămpi de lipit; Oale de grafit; Universale pentru strunguri; Șeibe; Instrumente de măsurat și trasat; Aparate de control la strunguri; Valțuri pentru țevi; Scule pentru Pioneri.

Scule de tot felul.

Numeroșii clienți cari s'au înscris pentru aceste mașini, unelte și scule la **OFICIUL ECONOMIC AL ROMÂNIEI, reprezentantului general pentru România**, sunt rugați să viziteze de urgență depozitele pentru a putea fi satisfăcuți din timp.

Correspondența se va adresa:

Oficiul Economic al României
București, calea Victoriei Nr. 1